

1. Referentie

Referentie	Van Braak, J. & Kavadias, D. (2003). <i>'Jongens achter het scherm'. De invloed van socio-demografische determinanten van computergebruik bij Brusselse scholieren</i> . Paper voorgedragen op de 30ste Onderwijsdagen, Congrescentrum Rolduc, Kerkrade, 9 mei 2003.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Conference proceeding

2. Abstract

ICT staat symbool voor de kennissamenleving. In alle maatschappelijke domeinen is ICT-gebruik diep doorgedrongen. Zo ook in de leefwereld van de schoolgaande jeugd. Het onderwijs - als geïdealiseerde afspiegeling van de samenleving - houdt rekening met de technologische ontwikkelingen en neemt ICT op als onderdeel van het curriculum. Bovendien vormt ICT een krachtig medium om nieuwe en wenselijke vormen van leren en onderwijzen te ondersteunen. De vraag stelt zich echter of de omgang met nieuwe technologie voor een nieuwe kloof zorgt tussen de verschillende groepen in de samenleving. Onderzoek laat bijvoorbeeld zien dat het gebruik van ICT en de houding hiertegenover in sterke mate seksegerelateerd is. Daarbij blijkt een seksspecifieke socialisatie doorheen de opvoeding een rol te spelen. Doorheen de geschiedenis werd het voor meisjes bv. minder belangrijk geacht technische vaardigheden te verwerven. Dit blijft in het heden deels overeind en werkt door op het verwerven van digitale vaardigheden.

In dit artikel wordt op zoek gegaan naar de mate waarin socio-demografische variabelen invloed hebben op computergebruik, computercompetentie, computerbezit, e.d.m. Belangrijkste variabelen die hierbij in rekening worden gebracht zijn sekse en sociaal-economische status (SES). De argumenten worden gebaseerd op een bevraging van 518 derdegraadsleerlingen (schooljaar 2001-2002), verspreid over 8 Brusselse Nederlandstalige secundaire scholen en over de verschillende onderwijsvormen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Media, onderwijs, vrije tijd
Trefwoord(en)	Attitude, computer, computercompetentie, computerbezit, computerervaring, computerprofiel, curriculum, didactisch medium, digitaal leren, digitale kloof, digitale media, digitale ongelijkheid, digitale vaardigheden, gender, ICT, ICT-gebruik, ICT-houdingen, ICT-profiel, informatica, infrastructuur, kenniseconomie, opleidingsgraad, school, sociaal-economische status, sociale achterstelling, technische vaardigheden

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Johan Van Braak Vakgroep Pedagogische Wetenschappen Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen VUB Pleinlaan 2 1050 Brussel Tel: 02/ 629 26 28 Fax: 02/ 629 26 23 Linda.Leemans@vub.ac.be http://www.vub.ac.be/PEDO Dimo Kavadias Vakgroep politieke wetenschappen

	Faculteit Economische, Politieke en Sociale Wetenschappen VUB Pleinlaan 2 1050 Brussel Tel: 02/ 629 22 28 Fax: 02/ 629 22 78 Poli@vub.ac.be http://poli.vub.ac.be/
--	--

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	In welke mate hebben socio-demografische variabelen zoals sekse en sociaal-economische status invloed op aspecten van het computerprofiel van jongeren, uitgedrukt als computerbezit, computerervaring, de graad van computergebruik thuis en op school, waargenomen computercompetentie (kennis van computertoepassingen) en algemene en studiegebonden computeropvattingen?
Hypothesen	Nulhypothese: Het computerprofiel is onafhankelijk van sociaal-economische status en sekse.

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief, schriftelijk met gestandaardiseerde gesloten vragenlijst.
Onderzochte groep	518 leerlingen uit de derde graad middelbaar onderwijs (schooljaar 2001-2002) uit 8 Brusselse scholen, verspreid over ASO, BSO, KSO en TSO. 60% kwam uit het ASO, 14% uit het BSO, 15% uit het KSO en 11% uit het TSO. Leerlingen uit het BuSO werden niet in dit onderzoek betrokken. De steekproef bestond uit 55% meisjes en 45% jongens. 93% van de bevroegde jongeren had thuis een computer.
Bereik	Regionaal (Brussels Gewest)

7. Resultaten

Sekse	Er is een verband tussen sekse en verschillende aspecten van het computerprofiel (computerbezit, computerervaring, de graad van computergebruik thuis en op school, waargenomen computercompetentie en algemene en studiegebonden computeropvattingen). Dit effect van sekse is echter indirect, het effect verloopt onrechtstreeks via algemene computeropvattingen, de computerervaring en de intensiteit van thuisgebruik. Hoewel algemene en studiegebonden computeropvattingen sterk verband houden met elkaar, worden inzake studiegebonden computeropvattingen geen verschillen gevonden tussen jongens en meisjes.
Sociaal-economische situatie en onderwijsvorm	Scholieren uit het beroepsonderwijs hebben minder lang computerervaring. De sociaal-economische situatie heeft enkel effect op materieel computerbezit. Computerbezit heeft echter een geringe invloed op andere aspecten van het computerprofiel. Thuisbezit van een computer blijkt na een volledige analyse van de steekproef los te staan van een positief computerprofiel. Ook sociaal-economische situatie heeft geen directe invloed op het computerprofiel. Het effect wordt opgeslorpt door onderwijsvorm. Leerlingen in het beroepsonderwijs rapporteren een negatiever computerprofiel. Tevens is er een significant effect van sekse op het computerprofiel, een effect dat zelfs sterker is dan sociaal-economische situatie en onderwijsvorm.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

ICT staat symbool voor de kennissamenleving. In alle maatschappelijke domeinen is ICT-gebruik diep doorgedrongen. Zo ook in de leefwereld van de schoolgaande jeugd. Het onderwijs - als geïdealiseerde afspiegeling van de samenleving - houdt rekening met de technologische ontwikkelingen en neemt ICT op als onderdeel van het curriculum. Bovendien vormt ICT een krachtig medium om nieuwe en wenselijke vormen van leren en onderwijzen te ondersteunen. De vraag stelt zich echter of de omgang met nieuwe technologie voor een nieuwe kloof zorgt tussen de verschillende groepen in de samenleving. Onderzoek laat bijvoorbeeld zien dat het gebruik van ICT en de houding hiertegenover in sterke mate seksegerelateerd is. Daarbij blijkt een seksspecifieke socialisatie doorheen de opvoeding een rol te spelen. Doorheen de geschiedenis werd het voor meisjes bv. minder belangrijk geacht technische vaardigheden te verwerven. Dit blijft in het heden deels overeind en werkt door op het verwerven van digitale vaardigheden.

In dit artikel wordt op zoek gegaan naar de mate waarin socio-demografische variabelen invloed hebben op computergebruik, computercompetentie, computerbezit, e.d.m. Belangrijkste variabelen die hierbij in rekening worden gebracht zijn sekse en sociaal-economische status (SES). De argumenten worden gebaseerd op een bevraging van 518 derdegraadsleerlingen (schooljaar 2001-2002), verspreid over 8 Brusselse Nederlandstalige secundaire scholen en over de verschillende onderwijsvormen.

Er is een verband tussen sekse en verschillende aspecten van het computerprofiel. Dit effect van sekse is echter indirect, het effect verloopt onrechtstreeks via algemene computeropvattingen, de computerervaring en de intensiteit van thuisgebruik. Scholieren uit het beroepsonderwijs hebben minder lang computerervaring. De sociaal-economische situatie heeft enkel effect op materieel computerbezit. Computerbezit heeft echter een geringe invloed op andere aspecten van het computerprofiel.

Besluit: Leerlingen in het beroepsonderwijs rapporteren een negatiever computerprofiel. Tevens is er een significant effect van sekse op het computerprofiel, een effect dat zelfs sterker is dan sociaal-economische situatie en onderwijsvorm.